

Kongressguiden 2024

Denna guide är till för dig som inte har varit på en kongress tidigare, som är lite kongress-ringrostig, eller som helt enkelt älskar att läsa allt som har med kongressen att göra. Vid frågor inför kongressen kan du höra av dig till Saco studentråds vice ordförande på colin.andersson@saco.se.

Kongressguiden innehåller inga bestämmelser, de återfinns i stadgarna och arbetsordningen som kongressen beslutar om. Kongressguiden ska ses som ett komplement för den som bättre vill förstå hur en kongress i Saco studentråd fungerar. Sist i dokumentet finns en ordlista med begrepp som är bra att kunna inför en kongress.

Motioner och styrelsens yttrande

Saco studentråds styrelse svarar på samtliga motioner som kommit in på ett korrekt sätt före motionsstoppet. Svaren består av ett förslag till beslut och en text som förklarar det förslag till beslut styrelsen förespråkar. Styrelsens yttrande är inte beslutande utan är en rekommendation till kongressen.

Det finns tre olika sätt styrelsen kan föreslå att kongressen ska besluta kring motionen. En motion kan bifallas, avslås eller anses besvarad.

Bifall: Om styrelsen föreslår bifall betyder det att styrelsen tycker att kongressen ska besluta i enlighet med motionen.

Avslag: Om styrelsen föreslår avslag betyder det att styrelsen tycker att kongressen ska motsätta sig motionen.

Anse besvarad: Om styrelsen föreslår att motionen ska anses besvarad betyder det att styrelsen anser att motionens förslag är något som man redan arbetar med, är avklarat, eller omhändertas i annan ordning.

Mötespresidium och mötessystem

Bland det första som sker under kongressen är att ett mötespresidium väljs. Mötespresidiet består av två sammanträdesordföranden och två sammanträdessekreterare. Sammanträdesordförande leder förhandlingarna och fördelar ordet. Sammanträdessekreterare protokollför kongressens beslut.

Under Saco studentråds kongresser brukar ett digitalt mötessystem användas. Det kommer göras en genomgång av systemet innan några beslut tas. Om det inte skulle vara möjligt att använda mötessystemet övergår sammanträdet till att genomföras analogt.

Talartid

För att alla ska få en chans att komma till tals och för att respektera varandras tid finns talartidsbegränsningar. Talartiden är olika för olika typer av inlägg. Här är en kort förklaring av de olika typerna av inlägg.

Anförande är ett inlägg i förhandlingarna. Under förhandlingarna argumenterar man för sin åsikt eller så för man ett resonemang om sakfrågan.

Inledningsanförande är det första anförandet som görs när ett förslag ska föredras för kongressen.

Replik kan man begära om man har tilltalats direkt från talarstolen. Sammanträdesordföranden beslutar om replikbegäran ska beviljas. Repliker går före i talarlistan. Repliker används mycket sparsamt.

Yrkanden

Ett yrkande är en begäran att kongressen ska besluta om något. Man brukar benämna olika yrkanden på olika sätt. Här följer en lista på några olika typer av yrkanden.

Bifallsyrkande är en begäran om att kongressen röstar ja till ett förslag.

Avslagsyrkande är en begäran om att kongressen inte röstar ja till ett förslag.

Ändringsyrkande är en begäran om att ett förslag ska ändras.

Tilläggsyrkande är en begäran om att något ska läggas till i ett förslag.

Bordläggningsyrkande är en begäran om att tidpunkten för beslutet och beredning senareläggs.

Återremissyrkande är en begäran om att styrelsen ska bereda ärenden ytterligare innan det behandlas av kongressen.

Yrkanden ska formuleras som att-satser, alltså som till exempel:

"att Saco studentråd ska anse att alla studenter ska bjudas på glass vid examen."

Om ett yrkande gäller att lägga till eller ändra något i ett förslag är det viktigt att det tydligt framgår var tillägget eller ändringen ska göras. Det görs genom att kapitel, sida, stycke eller mening anges i förslaget.

Det är möjligt att lämna yrkanden fram till yrkandestoppet som beslutas av kongressen.

Rösträtt

Rösträtten är stadgereglerad och kan därför inte ändras i arbetsordningen. Endast tjänstgörande ombud har rösträtt. Studentsektioner kan vid kongressen representeras av ombud med röstportfölj. I anmälan till kongressen har studentsektionerna angett hur många av deras totalt tilldelade mandat som ombudens röstportföljer omfattar.

Omröstning

Omröstningar kan göras på olika sätt. Det vanligaste är att man börjar med acklamation. Det innebär att kongressombuden säger JA. För varje beslut ställer sammanträdesordföranden två frågor, till exempel "Bifaller kongressen åsiktstorgets förslag?" och "Någon däremot?". Ombuden stödjer en av frågorna med ett ja-rop. Alltså röstar man aldrig genom att säga nej, utan genom att rösta ja vid frågan "Någon däremot?". Sammanträdesordföranden avgör vilket alternativ som fått störst stöd.

Om någon tycker att sammanträdesordföranden inte har hört rätt kan denne begära votering genom att ropa VOTERING innan beslutet har klubbats. Vid votering används mötessystemet. När mötessystemet används räknas rösterna automatiskt vilket betyder att det inte behövs någon särskild rösträkning.

Propositionsordning

Propositionsordning är den ordning yrkanden behandlas i. Detta blir främst aktuellt när det är flera yrkanden som behöver behandlas som rör samma fråga.

Exempelvis om kongressen ska hantera en fråga om att köpa vaniljglass så kan ett ändringsyrkande vara att det ska vara chokladglass och ett annat ändringsyrkande vara att det ska vara jordgubbsglass. Ordning man behandlar yrkandena kallas propositionsordning och sammanträdesordförande föreslår en propositionsordning som löser frågan på bästa sätt.

Personval

Under kongressen kommer det ske ett antal personval. Det handlar exempelvis om val av ny styrelse. Valberedningen kommer till kongressen lägga fram förslag på personer som de tycker ska väljas, men det är upp till ombuden att göra det faktiska valet.

Om någon som inte är en del av valberedningens förslag vill kandidera under kongressen kan den nomineras innan nomineringsstoppet. Man blir då en golvkandidat och kommer få presentera sig själv och varför man tycker att man borde bli vald. Tider för kandidatpresentationer och kandidatanföranden finns i kongressens program.

En kandidatpresentation är en kort presentation av exempelvis vad man heter, vad man studerar och vad man kandiderar till. Ett kandidatanförande är en mer utförlig föredragning av varför man tycker att man borde bli vald.

Reservation eller särskild mening

Om någon som har deltagit i förhandlingarna är missnöjd med ett beslut kan denne visa det genom att reservera sig i frågan. Detta görs i mötessystemet. Man kan även skriva en särskild mening, en kort förklaring till varför man är missnöjd. Reservationen eller den särskilda meningen bör anmälas i samband med att beslutet fattas, dock senast innan kongressens avslutande.

Plenum och åsiktstorg

Kongressen består av två delar: plenumförhandlingar och åsiktstorg. Den mer formella delen av kongressen där alla beslut fattas kallas plenum. Åsiktstorgen har en mindre formell form med fria diskussioner utifrån de ärenden som ska behandlas på åsiktstorgen. Syftet med arbetsformen är att ge kongressdeltagarna möjlighet till större inflytande och delaktighet.

Under åsiktstorgen finns ingen sammanträdesordförande som leder diskussionen och fördelar ordet så det är viktigt att alla deltagare tar ansvar för att uppträda på ett sätt som främjar ett gott diskussionsklimat och som gör att alla känner sig inkluderade och lyssnade på.

Tänk på att kommunicera på ett respektfullt och konstruktivt sätt och att vara öppen för andras åsikter och perspektiv. Det är också viktigt att låta alla få en chans att diskutera alla frågor. Det är därför olämpligt att alltför länge uppehålla sig vid en viss motion eller proposition.

Åsiktstorgen

Åsiktstorgen är indelade i två teman: intern verksamhet och extern verksamhet. I respektive torg samlas de propositioner, motioner och andra kongresshandlingar som anknyter till åsiktstorgens tema. Alla kan röra sig fritt mellan torgen medan de är öppna.

På torgen kommer det att finnas torgfunktionärer. Deras roll är att skapa förutsättningar för en bra diskussion samt att underlätta för och hjälpa ombud och förtroendevalda på torgen.

Alla kongresshandlingar som ska behandlas på torgen kommer, förutom att ligga i mötessystemet, också finnas uppsatta i pappersform på torgen för att tydligt åskådliggöra vilka alternativ kongressen har att ta ställning till. Även yrkanden som inkommer innan yrkandestoppet kommer sättas upp på torgen i anslutning till de förslag de relaterar till.

Det är inte möjligt att själv ändra eller dra tillbaka lagda yrkanden i mötessystemet. Om någon vill ändra eller dra tillbaka ett yrkande måste den samråda med torgfunktionärerna.

Stödjande av yrkanden

Precis innan åsiktstorgen avslutas får varje kongressombud visa sitt stöd för ett yrkande genom att fästa klisterlappar vid det uppsatta yrkandet. Det yrkande som får flest klisterlappar blir huvudförslag i plenumförhandlingarna.

Som kongressombud kan du rösta på alla förslag på samtliga åsiktstorg. Det är möjligt att rösta på flera förslag. Det betyder att du kan rösta på två motstridiga förslag, men tänk då på att dessa röster tar ut varandra. Du kan ändra din röst fram till att åsiktstorgen stänger.

Torgprotokoll och kongressförhandlingarna i plenum

Utfallet i åsiktstorgen sammanställs i mötessystemet i form av ett torgprotokoll. Det är torgfunktionärerna som tar fram torgprotokollen. Av protokollen kommer de yrkanden som lagts och antalet röster de fått att framgå.

Alla yrkanden som lagts i åsiktstorgen, också de som inte blir huvudförslag, kan lyftas i plenum. På grund av yrkandestoppet kommer det däremot inte vara möjligt att lägga ett helt nytt yrkande i plenum i de frågor som behandlats i torgen.

Ordlista – Saco studentråds kongress

Acklamation – Beslut fattas genom att kongressombud uttalar ett tydligt JA som svar på sammanträdesordförandens fråga.

Ajournering – Ett tidsbestämt uppehåll i mötet.

Ansvarsfrihet – Godkännande av styrelsens verksamhet.

Arbetsordning – Ett dokument med de regler mötet ska hållas enligt.

Avslag – Att ett förslag inte röstas genom.

Avslagsyrkande – Begäran om att inte rösta genom ett förslag.

Begära ordet – Den som vill tala på en kongress anmäler det genom att begära ordet. Det görs vanligen i mötessystemet.

Behörigt utlysande – Om kongressen har utlysts i enlighet med stadgarna.

Bifall – Att ett förslag förstas genom.

Bifallsyrkande – Begäran om att rösta genom ett förslag.

Bordläggning – Behandling av ett förslag skjuts till senare tillfälle.

Byte av ombud – Görs genom att den person som inte längre ska stå med i röstlängden ger sin röst till ersättare och att röstlängden justeras i enlighet med det.

Enkel majoritet – Mer än hälften av de röstande.

Föredragande – Den som redogör för ett förslag.

Föredragningslista – En lista över ärenden som ska behandlas.

Förhandling – En diskussion i syfte att uppnå ett beslut.

Huvudförslag – Det förslag som fått störst stöd på åsiktstorgen.

Justerare – Den som läser genom protokollet och granskar att det stämmer. Kongressen väljer två personer till justerare. De agerar även rösträknare.

Justering av röstlängd – En uppdatering av röstlängden för att man ska veta vilka och hur många som har rösträtt vid den tidpunkten. Justering av röstlängden kan göras i mötessystemet eller genom att de som ska vara

injusterade, alltså ha rösträtt, ska svara ja då deras namn ropas upp. Studentsektioner kan bara ha så många personer injusterade som sektionen har mandat.

Jämkningsyrkande – En begäran om att två eller fler snarlika förslag slås ihop och behandlas som ett.

Kongressombud – Studentsektioners medlemmar som är utvalda av studentsektionen att representera dem vid kongressen. Kongressombud har rösträtt.

Mandat – Det antal röster som studentsektionen har under kongressen.

Motion – Ett i förväg inlämnat förslag från studentsektion eller enskild medlem i studentsektion som ska behandlas av kongressen.

Motionssvar – Styrelsen är skyldig att lämna yttrande över inkomna motioner. Dessa yttranden är vad styrelsen rekommenderar kongressen att besluta.

Sammanträdesordförande – Den som leder förhandlingarna och fördelar ordet. Det kan vara två personer som delar på uppgiften.

Mötespresidium – Kongressen väljer sammanträdesordförande och sammanträdessekreterare, som leder förhandlingarna och protokollför besluten.

Ordningsfråga – En fråga som har med mötets praktiska arrangemang eller formalia att göra. Ordningsfråga bryter sakdebatt och behandlas direkt.

Plenum – Den del av kongressen där alla deltar i samma sal samtidigt. Även kongressens mötessal kan benämnas plenum.

Proposition – Ett i förväg inlämnat förslag från Saco studentråds styrelse som ska behandlas av kongressen.

Propositionsordning – Den ordning yrkanden behandlas i.

Protokoll – Kongressens beslut dokumenteras i ett protokoll.

Replik – När ombud blivit apostroferat, det vill säga blivit tilltalad med namn i sakdebatt i plenum kan denne begära replik. Replik ges direkt och bryter talarlistan men ges mycket sparsamt. Replik ska inte öppna debatt utan bara förtydliga eller svara på tilltalet.

Reservation – Om någon som har deltagit i förhandlingarna är missnöjd med ett beslut kan denne visa det genom att reservera sig i frågan.

Röstlängd – Röstlängden är en lista på alla ombud som har rösträtt under kongressen. Se även *Justering av röstlängd*.

Rösträkning – Kan begäras om man inte håller med sammanträdesordförande om vilket förslag som fick störst stöd vid en votering. Rösträkning måste begäras innan sammanträdesordföranden klubbar voteringsbeslutet. Om ett digitalt mötessystem används kan rösträkning och votering vara samma sak.

Sakupplysning – En kort upplysning om ett sakförhållande som påverkar debatten. Inget annat får framföras. En sakupplysning bryter talarlistan.

Stadgar – Regelverk som styr Saco studentråds verksamhet och beslutsprocesser.

Streck i debatten – Innebär att ingen ytterligare får sätta upp sig på talarlistan efter att strecket dragits. Frågan kan väckas av någon med yrkanderätt genom att begära en ordningsfråga och föreslå streck i debatten eller av sammanträdesordföranden. Sammanträdesordföranden frågar kongressen om den vill sätta streck i debatten. Om kongressen svarar ja får alla en sista chans att sätta upp sig på talarlistan och därefter dras strecket.

Suppleant – Vald ersättare för ett ordinarie ombud. Suppleanter till ordinarie ombud vid kongress har närvaro- samt yttranderätt i plenum samt yrkanderätt vid beredning vid kongressen.

Tilläggsyrkande – Begäran om att ett förslag ska kompletteras med ytterligare innehåll.

Valberedning – En arbetsgrupp som väljs av kongressen som har i uppgift att förbereda val av de flesta kongressvalda uppdrag inom Saco studentråd.

Valberedningens förslag – Det förslag som valberedningen lägger fram till kongressen.

Valutskott – Ett utskott som väljs under kongressen för att bereda val av nästa års valberedning eftersom valberedningen inte kan bereda val till ny valberedning.

Verksamhetsrevisor – De som väljs av kongressen för att granska styrelsens verksamhet i förhållande till stadgar och kongressens beslut utifrån de givna ekonomiska förutsättningarna.

Votering – Kan begäras om man inte håller med sammanträdesordföranden om vilket förslag som fick störst stöd vid en acklamation. Votering måste begäras innan sammanträdesordföranden klubbar acklamationsbeslutet. Om ett digitalt mötessystem används kan votering och rösträkning vara samma sak.

Yrkande – En begäran om att kongressen ska besluta om ett förslag.

Åsiktstorg – Del av kongressen där ombud fritt kan diskutera ärenden parallellt och som används för att vaska fram det som kommer vara huvudförslag i plenumförhandlingarna.

Åsiktstorgsfunktionärer – De personer som arbetar på åsiktstorgen.

Återremiss – Beslut om att förslag ska sändas tillbaka till styrelsen för ytterligare beredning.